

10. SINIF TARİH DERSİ

ETKİNLİK NO: 6

ÜNİTE 6: SULTAN VE OSMANLI MERKEZ

TEŞKİLATI

Bütün ders notlarına ulaşmak için QR kodunu okutunuz

tarihdersi.net

A. Aşağıda Osmanlı Devleti'nde Divan-ı Hümayun üyesi olan devlet adamları, bu devlet adamlarının görevleri, bugünkü karşılıkları ve mensup oldukları yönetici sınıfa ilişkin bir tablo verilmiştir. Bu tabloda boş bırakılan yerleri doldurunuz.

GÖREVLİ	GÖREV	BUGÜNKÜ KARŞILIĞI	SINIFI
		DEVLET BAKANI	SEYFİYE
KAZASKER	Kadı ve müderrislerin atamasından sorumludur. Divan'a gelen davalara bakar.		
	Devletin iç ve dış hazinesinden sorumludur.		KALEMİYE
ŞEYHÜLİSLAM			İLMİYE
	Divan-ı Hümayun toplantılarına başkanlık eder. Padişah'tan sonra en yetkili kişidir.	BAŞBAKAN	
YENİÇERİ AĞASI		I. ORDU KOMUTANI, İSTANBUL EMNİYET MÜDÜRÜ	
	Donanmadan sorumludur. Donanma İstanbul'da iken divan toplantılarına katılır.		SEYFİYE
	Nişancının emrindeki kalemlerin başı iken 18. Yüzyıldan itibaren divan üyesi olmuştur. Diplomasiden sorumludur.		KALEMİYE

B. Aşağıdaki ifadelerin DOĞRU ya da YANLIŞ olduklarını karşılarında yer alan kutucuklara işaretleyiniz.		
	D	Y
1. Osmanlı Devleti'nde askeri bürokrasiyi ifade eden yönetici sınıf İlimiye sınıfıdır.		
2. Birun, Topkapı Sarayı'nın dış bölümüdür.		
3. Divan-ı Hümayun'un asli üyelerinden birisi de Kaptan-ı Derya'dır.		
4. Fatih Sultan Mehmet devrine kadar Divan-ı Hümayun'un başkanlığını Vezir-i azam yapmıştır.		
5. Enderun, Osmanlı Devleti'nde yüksek dereceli devlet memuru yetiştirilen bir saray okuludur.		
6. Enderun'da yalnızca Devşirme sistemi ile seçilen çocuklar eğitilmiştir.		
7. Osmanlı merkez teşkilatının en önemli kurumu olan Divan-ı Hümayun, Osman Bey döneminde kurulmuştur.		
8. Divan-ı Hümayun günümüzde Danıştay, Yargıtay, ve Bakanlar Kurulu gibi kurumların görevlerini yerine getirmiştir.		
9. Fatih Sultan Mehmet'ten itibaren Osmanlı Padişahları yalnızca Harem'deki cariyelerle evlenmeye başlamışlardır.		
10. Şeyhoğlu Mustafa tarafından yazılan "Kenzü'l Kübera" ve "Mehekkül Ulema" Osmanlı Devleti'nde ilk siyasetname örneğidir.		
11. Osmanlı Devleti'nin veraset sistemindeki ilk düzenleme Fatih Sultan Mehmet tarafından yapılmıştır.		
12. Fatih Sultan Mehmet'in Kanunname-i Ali Osman'a "Kardeş katli" maddesini koyması ile veraset sistemi düzenli hale gelmiştir.		
13. Fatih Sultan Mehmet, devlet yönetiminde yaptığı pek çok düzenleme ile Osmanlı Devleti'ni çok daha merkezî bir yapıya dönüştürmüştür.		
14. Topkapı Sarayı'nda Enderun'a Bab-üs sade Kapısı'ndan girilir.		
15. Padişahın en yakınında bulunan devlet görevlileri Hazine Odası'nda bulunur.		
16. Osmanlı Devleti de diğer tüm Türk devletleri gibi federatif bir yapıya sahiptir.		
17. Enderun okulunu bitiren öğrenciler "Çıkma" denilen bir usul ile taşrada yönetici olarak görevlendirilirler.		
18. Osmanlı ülkesindeki ilk kanuni düzenleme Kanuni Sultan Süleyman tarafından yapılmıştır.		
19. Osmanlı padişahlarının Divan-ı Hümayun toplantılarına başkanlık etmeyi bırakması, onların devlet yönetimine ilgisiz kaldığını gösterir.		
20. Şeyhülislam Divan- Hümayun toplantılarına katılsa bile alınan kararlarda oy hakkı yoktur.		
21. Yeniçeri Ağası'nın Divan-ı Hümayun toplantılarına katılabilmesi için Yeniçeriler ya da İstanbul'un asayışı ile ilgili konuların görüşülmesi ve vezir rütbesinde olması gerekir.		

C. Aşağıdaki açıklamaların yanına uygun olan kavramın harfini yazınız.			
1		Sancaklara vali olarak atanan şehzadelere verilen isim.	A MÜSADERE
2		Farsçada "dış" anlamına gelir. Sarayın en geniş bölümüdür. Saray muhafızları ve çalışanları burada yer alır.	B HAREM
3		Şehzadelerin sancağa gönderilmeyip saray eğitim alarak padişah olacağı günü beklediği uygulama	C ÇELEBİ SULTAN
4		Sancağa gönderilen şehzadenin yanına verilen, ona devlet yönetimi ve askerlik konusunda eğitim veren tecrübeli devlet adamı	D KANUNNAME-İ ALİ OSMAN
5		Osmanlı Devleti'nde tımarların dağıtımı ve tapu-tahrir kayıtlarının tutulması gibi pek çok göreve sahip görevli	E BİRÜN
6		Padişaha ait olan yürütme gücünün başında olan kişidir. Bugünkü Başbakanı benzetilebilecek görevlidir.	F ULEMA
7		Farsçada "iç" anlamına gelir. Topkapı Sarayı'nın iç bölümüdür.	G EKBER VE ERŞAT SİSTEMİ
8		Osmanlı Devleti'nin askeri bürokrat sınıfı. Yönetim ve askerlik görevlerini üstlenen sınıf.	H ENDERUN
9		Arapça "yasak" anlamına gelir. Sarayın, padişahın özel hayatını sürdürdüğü bölümüdür.	I LALA
10		Divan toplantılarında görüş bildirmek ve sadrazamın kendilerini verdiği görevleri yapan, günümüzün devlet bakanlarına benzetebileceğimiz görevliler.	İ SANCAĞA ÇIKMA
11		Şehzadelerin devlet yönetiminde tecrübe kazanmaları için sancağa yönetici olarak gönderilmesi.	J KAFES USULÜ
12		Fatih Sultan Mehmet'in hazırladığı, Osmanlı'nın ilk örfi yasasıdır.	K ÜMERA
13		Hazinenin gelir ve gider kayıtlarını tutan, günümüzde maliye bakanına benzetebileceğimiz görevli.	L KUBBEALTI VEZİRLERİ
14		Osmanlı Devleti'nde ölen ya da yolsuzluk yapan devlet memurunun malına el konulması uygulaması.	M KAZASKER
15		Osmanlı tahtına, Osmanlı hanedanının en büyük ve akli başında üyesinin geçmesi esasına dayalı uygulama.	N NİŞANCI
16		Kadı ve müderrislerin atamasından sorumlu olan, günümüzde adalet ve eğitim bakanının işini yapan görevli.	O DEFTERDAR
17		Osmanlı Devleti'nde medrese eğitim alarak, eğitim, adalet, din işlerini yerine getiren yönetici sınıf.	Ö SADRAZAM